

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Art. 182

Pentru situația în care contribuabilii întârzie plățile către autoritățile fiscale, aceștia au de achitat dobânzi (0,02% pe zi) și penalități de întârziere (0,01% pe zi) sau penalități de nedeclarare (0,08% pe zi).

Pentru situația în care contribuabilii au de recuperat sume de la autoritățile fiscale, aceștia sunt îndreptățiți doar la dobânzi (0,02% pe zi).

Pentru echitate, propunem ca autoritățile fiscale să fie obligate și la plata penalităților de întârziere (0,01%).

De asemenea, pentru situațiile în care organul fiscal tergiversează rambursarea acestor dobânzi și penalități, contribuabilul va fi îndreptățit și la penalitățile mai mari de nedeclarare (0,08%), doar pentru perioada ulterioară cererii de rambursare.

2. Art. 281

Procedura contestației fiscale este menită să funcționeze ca un filtru pentru acțiunile în justiție împotriva actelor inspecției fiscale, respectiv să remedieze deficiențele actelor emise de inspectorii fiscali.

În practică, activitatea de soluționare a contestațiilor fiscale este deseori o formalitate, fiind relativ rare situațiile în care o decizie de impunere sau un raport de inspecție fiscală este anulat în procedura prevăzută de art. 268 și următoarele din Codul de procedură fiscală.

Spre exemplu, în anii 2019 și 2020, conform raportului de activitate al ANAF, au fost admise 2,3% respectiv 3,8% dintre contestațiile formulate (ca număr de contestații).

Prin comparație, în anul 2019 au fost admise acțiuni în justiție ale contribuabililor în proporție de 21% ca sumă, respectiv 39% ca număr de dosare.

Dealtfel, pe toată perioada 2016-2020, procentul dosarelor câștigate în instanță de contribuabili este considerabil, respectiv cel puțin 39%.

Durata acestor procese este considerabilă, deoarece ele implică, deseori, expertiză judiciară contabilă, rezultând o medie de peste 3 ani de zile pentru litigiile cu valoare de până la 1.000.000 Ron, respectiv peste 5 ani pentru cele de valoare mai mare (competența de soluționare a recursului este la ICCJ, iar acolo primul termen se stabilește la peste 2 ani de la înregistrarea recursului).

Pe parcursul procesului, contribuabilii au 2 opțiuni: fie plătesc suma cerută de inspectorii, fie obțin în instanță suspendarea (conform art. 14 și 15 din Legea 554/2004). În lipsa suspendării, și dacă obțin anularea deciziei de impunere, contribuabilii pot fi despăgubiți cu dobânda prevăzută la art. 182 alin. (2) din Codul de Procedură fiscală, care în prezent este de 0,02% pe zi, respectiv 7,3% pe an.

Mai mult, pe întreaga durată a procesului planează asupra contribuabilului o incertitudine asupra finanțării activităților viitoare. Nu de puține ori, sumele din aceste decizii de impunere pot face diferența între supraviețuirea sau falimentul acestor agenți economici.

În practică au fost întâlnite situații în care inspectorii fiscali refuză orice argumente ale contribuabililor, precum și verificări în profunzime a situației relevante fiscal.

Din perspectiva **dreptului comparat**, precizăm că în toate jurisdicțiile analizate există răspunderea funcționarului public pentru încălcarea legii. Dintre acestea, exemplificăm următoarele:

În Franța, orice decizie ilegală a organelor fiscale (în speță Direcția Generală a Finanțelor Publice DGFIP) în materie de inspecție și colectare taxe constituie culpă, indiferent de dificultățile de evaluare a unei situații fiscale. Totodată, dreptul francez instituie un quantum diferențiat al răspunderii în funcție de gradul de culpă.

În Finlanda cererea privind răspunderea funcționarului public poate fi depusă inclusiv de persoana vătămată, și funcționarul public poate răspunde integral dacă se dovedește intenția, respectiv poate fi scutit de răspundere dacă neglijența este una ușoară.

În Spania sunt acordate penalități pentru cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive, considerăm că este necesară și oportună responsabilizarea inspectorilor fiscali și a persoanelor care soluționează contestațiile fiscale. Propunerea este ca răspunderea să fie limitată la cheltuielile de judecată pentru situația de neglijență gravă, respectiv la cheltuielile de judecată plus dobânzile prevăzute de art. 182 alin. (2) pentru cazul de culpă gravă. Referitor la această variantă agravată de răspundere, culpa gravă urmează a fi definită ca acea situație în care argumentele reținute de instanța de judecată erau deja cunoscute funcționarilor publici din actele întocmite de contribuabil în cauza respectivă.

Limitarea răspunderii nu se va aplica pentru situația în care contribuabilul solicită despăgubiri în instanță potrivit art. 16 din Legea 554/2004.

Inițiatori

Deputat Victor ILIE (USR)

Deputat Alfred-Robert Simionis (PSD)

**Lista susținătorilor Propunerii Legislative pentru modificarea
Codului de Procedură Fiscală**

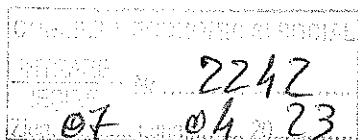
Nr. crt.	Nume și prenume	Partid	Semnătură
4	NASUT CLAUDIU	USR	
2	PRUNA CRISTINA	USR	
3	CHICHIRAU COSETTE	USR	
	WIENER JARIAN	USA	
	Diana Stoica	USR	
	VICOL COSTEZ	USR	

**Lista susținătorilor Propunerii Legislative pentru modificarea
Codului de Procedură Fiscală**

Nr. crt.	Nume și prenume	Partid	Semnătură
	EUGEN TERENTE	USR	
	MURARIU DANA	USR	
	STEFAN LUDAN IONUȚ	USR	
	Vodasiu Beniamin	USR	
	Grommel Omgurion	USR	
	BĂLTĂREȘU VIOREL	USR	
	CAMBERA DANA	Neafiliat	
	BLAGA DANIEL	USR	

**Lista susținătorilor Propunerii Legislative pentru modificarea
Codului de Procedură Fiscală**

Nr. crt.	Nume și prenume	Partid	Semnătură
1	TRIFAN RAOVL	USR	
2.	VIOREL COSTEȘ	USR	
3.	CRISTI BEREA	USR	
4	REMUS NEGAI	USR	
5	Mizescu Ion-Mircea	USR	
6	BOLDEI CRATAN	USR	
7	Bob Virgil Marian	USR	

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Camera Deputaților

Senat

LEGE

pentru modificarea și completarea art. 182 și 281 din Legea 207/2015 privind Codul de procedură fiscală

Parlamentul României adoptă prezenta lege

Articolul I

Articolul 182 se modifică după cum urmează:

” Art. 182. Dobânzi și penalități de întârziere în cazul sumelor de restituit sau de rambursat de la buget

(1) Pentru sumele de restituit sau de rambursat de la buget, contribuabilul/plătitorul are dreptul la dobândă și penalitatea de întârziere din ziua următoare expirării termenului prevăzut la art. 168 alin. (4) sau la art. 77, după caz, până la data stingerii prin oricare dintre modalitățile prevăzute de lege. Acordarea dobânzilor și a penalităților de întârziere se face la cererea contribuabilului / plătitorului.

(2) În cazul creanțelor contribuabilului/plătitorului rezultate din anularea unui act administrativ fiscal prin care au fost stabilite obligații fiscale de plată și care au fost stinse anterior anulării, contribuabilul/plătitorul este îndreptățit la dobândă și la penalitatea de întârziere începând cu ziua în care a operat stingerea creanței fiscale individualizate în actul administrativ anulat și până în ziua restituirii sau compensării creanței contribuabilului/plătitorului rezultate în urma anulării actului administrativ fiscal. Această prevedere nu se aplică în situația în care contribuabilul/plătitorul a solicitat acordarea de despăgubiri, în condițiile art. 18 din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și în situația prevăzută la art. 107 alin. (5).

(3) Prevederile alin. (1) sunt aplicabile și pentru creanțele fiscale ce au făcut obiectul unei cereri de restituire, respinsă de organul fiscal, dar admisă definitiv de organul de soluționare a contestațiilor sau de instanța judecătorească.

(4) Nivelul dobânzii este cel prevăzut la art. 174 alin. (5) iar cel al penalității de întârziere este cel prevăzut de art. 176 alin. (2) și se suportă din același buget din care se restituie ori se rambursează, după caz, sumele solicitate de contribuabil/plătitor.

(5) Dreptul contribuabilului/plătitorului de a solicita dobânda și penalitatea de întârziere prevăzute de prezentul articol se prescrie în termen de 5 ani. Termenul începe să curgă de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care:

a) au fost stinse prin oricare dintre modalitățile prevăzute de lege sumele de restituit sau de rambursat de la buget contribuabilului/plătitorului;

b) anularea actului administrativ fiscal a devenit definitivă, în cazul prevăzut la alin. (2);

c) restituirea a fost admisă definitiv, în cazul prevăzut la alin. (3).

(6) În oricare dintre situațiile din prezentul articol, dacă după un termen de 30 de zile de la data solicitării prevăzute la alin. (1) sumele datorate contribuabilului/plătitorului nu sunt achitate, acesta este îndreptățit la penalitățile de nedeclarare în cuantumul prevăzut la art. 181 alin. (1), aplicabile la suma de rambursat, pentru perioada cuprinsă între expirarea termenului de 30 de zile și până la data plății efective.

Articolul II.

La articolul 281, după alineatul (7) se adaugă alineatele (8)-(13), cu următorul cuprins:

(8) În sensul art. IX din OUG 46/2009 aprobată prin Legea 324/2009, constituie culpă gravă a funcționarilor publici din organele fiscale situațiile în care, în urma acțiunii în contencios administrativ soluționată definitiv, instanța de judecată consideră că organele fiscale au aplicat greșit legea sau nu au ținut cont de decizii obligatorii ale Curții de Justiție a Uniunii Europene la redactarea actelor fiscale contestate, dacă aceste încălcări au fost sesizate de contribuabil prin acte procedurale scrise anterioare emiterii actului administrativ fiscal, precum punctul de vedere prevăzut de art. 26 alin. (2), 52 alin. (7), 130 alin. (5), 135 alin. (4), 137 indice 1 alin. (3), 145 alin. (5) sau contestația prevăzută de art. 268.

(9) În sensul art. IX din OUG 46/2009 aprobată prin Legea 324/2009, constituie gravă neglijență a funcționarilor publici din organele fiscale situațiile în care, în urma acțiunii în contencios administrativ soluționată definitiv, instanța de judecată consideră că organele fiscale au aplicat greșit legea sau nu au ținut cont de decizii obligatorii ale Curții de Justiție a Uniunii Europene la redactarea actelor fiscale contestate.

(10) Persoanele semnatare ale actelor contestate și anulate de instanța de judecată prin decizii definitive în condițiile alin. (8) de mai sus vor răspunde în solidar, alături de organul fiscal, față de contribuabili pentru plata sumelor reprezentând cheltuielile de judecată și dobânzile prevăzute la art. 182 alin. (2).

(11) Persoanele semnatare ale actelor contestate și anulate de instanța de judecată prin decizii definitive în condițiile alin. (9) de mai sus vor răspunde în solidar, alături de organul fiscal, față de contribuabili pentru plata sumelor reprezentând cheltuielile de judecată.

(12) În situația de la alin. (10) și (11), organul fiscal are obligația să recupereze de la persoanele semnatare ale actelor fiscale anulate de instanța de judecată sumele plătite către contribuabili. În acest sens, organul fiscal va emite decizii de impunere executorii.

(13) Prevederile alin. (8)-(12) nu aduc atingere dreptului contribuabililor de a solicita, în condițiile art. 16 din Legea 554/2004, despăgubiri integrale pentru prejudiciile suferite.

Președinte Camera Deputaților
Marcel Ciolacu

Președinte Senat
Alina Gorghiu